

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΝΟΚΟΥ
george.nokos@gmail.com

Mα πόσες φορές στο έων πει; Κόμματα αλλάζου, ιδεολογία ποτέ. Ήμουν από την αρχή έως το τέλος φιλελεύθερος». Η φράση αυτή του Κων. Μπτσοτάκη περιγράφει τις βασικές γραμμές του πρώτου τόμου του βιβλίου του Αλ. Παπαχελά «Ο Κωνσταντίνος Μπτσοτάκης με τα δικά του λόγια (Τόμος Α: 1942-1974)» που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Παπαδόπουλος και περιλαμβάνει τις συνήθειες που είχε ο γνωστός δημοσιογράφος με τον επίτυπο πρόδροπο της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίες είχε συμψωνθεί στις θα γίνουν βιβλίο που θα εκδοθεί μετά τον θάνατο του.

Ο επίτιμος πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας περιγράφει λαμπρά τα πρώτα του βιβλία στην πολιτική στην Κρήτη. Σκινή από τανά δράσης είναι η απόπειρα δολοφονίας του Σοφοκλή Βενιζέλου με ενέργεια στον δρόμο και πυροβολισμός, κατά τη διάρκεια της οποίας ο νεαρός, τότε, Μπτσοτάκης, γλύτωσε με μία τρόπη από σφαίρα στο πανελόνι του. Ο ίδιος αφργετά επίσης πώς βγήκε βουλευτής για πρώτη φορά το 1946, «κατά τύχη» όπως ανέφερε ο ίδιος, λόγω του εκλογικού νόμου, κάνοντας περιοδεία με τη στολή ανθυπασπιτά, αλλά και το γεγονός ότι δεν πήγε στρατό καθώς ήταν βουλευτής, παρ' όλο που προσφέρθηκε.

Ο Κων. Μπτσοτάκης εξηγεί για ακόμα μία φορά στον Αλ. Παπαχελά τη διατυπωμένη θέση του για τα rou-

σφέτια, παραδεχόμενος ότι «με την έννοια της ιστορίας είναι απαράδεκτο [...] αλλά από κοινωνικής άποψης δεν είναι και τόσο φοβερό κακό», αποκαλύπτοντας και ένα παραποτικό της εποχής μετά αποκαλύπτει ότι εκτός από την προσωπική σχέση που τον συνέδεε με τον Κων. Καραμανλή, ο τελευταίος του έκανε και «ρουσφετάκια», όπως τα αναφέρει, ως υπουργός Δημοσίων Έργων. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης και ο οικιαρχόριτος του χαρακτήρα του Ανδρέα Παπανδρέου από τον Κων. Μπτσοτάκη, για τον οποίον λέει ξεκάθαρα ότι «δεν είχε ιδεολογία». Παράλληλα περιγράφει όλο το χρονικό της διαφωνίας και της τελικής ρήσης Γεωργίου και Ανδρέα Παπανδρέου, επαναλαμβάνοντας ακόμα μία φορά ότι ο πηγέτης της Ενωσης Κέντρου τον θεωρούσε υπεύθυνο για την αποτυχία της κυβέρνησής του, ενώ οι σχέσεις μεταξύ πατέρα και γιου ήταν περιεργες. «Από τη μία τον περιφρονούσε και τον έκρινε πάρα πολύ αυστηρά και από την άλλη τον αγαπούσε» αφηγείται ο Κων. Μπτσοτάκης, περιγράφοντας παράλληλα και τις διαφωνίες μεταξύ του ίδιου και του Α. Παπανδρέου στην οικονομική πολιτική και τη διοίκηση, οι οποίες χαρακτηρίσαν τη διακυβέρνησης της Ενωσης Κέντρου. Ο Κων. Μπ-

Με τα δικά του λόγια...

Η απόπειρα δολοφονίας του Σοφοκλή Βενιζέλου, τα πρώτα βήματα στην πολιτική και η σχέση με τον Α. Παπανδρέου

τοστάκης, μάλιστα, κάνει για πρώτη φορά αναφορά σε ένα οικονομικο-εργατικό σκάνδαλο του Α. Παπανδρέου που διήγησε στην παραίτησή του λόγω απευθείας ανάθεσης έργου στον αρχιτέκτονα Γ. Σκιαδαρέση, τη στιγμή που υπήρχαν έντονες φήμιες για τη σχέση του με τη σύζυγο του Σκιαδαρέση.

ΚΡΙΤΙΚΗ
Ο Κων. Μπτσοτάκης περιγράφει, μέσα από τις αφηγήσεις του στον Αλ. Παπαχελά, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, εκφράζοντας χωρίς περιστροφές την προσωπική του άποψη μετά την πολύχρονη επαφή που είχαν, η οποία πέρασε από πολλές διακυμάνσεις. Από πολιτικό αντίταλο, ο ένας στην EPE και ο άλλος στην Ενωση Κέντρου, της ίδιας περίου πολιτικής γενιάς, (είχαν, μάλιστα, παντρεύτει δύο αδελφικές φίλες και συμμαθητικές), ο Χανιώτης πολιτικός έφτασε σε να επιτυχεί ως «επιτελάρχης» του Εθνάρχη στα χρόνια της εξόριασής του Παρίσι κατά τη διάρκεια της δικτατορίας μετά τον «ανένδοτο αγώνα» του 1961-63, κάτιο που ο πότε υπέστη ο Καραμανλής δεν του το συγχώρησε ποτέ.

Ο Κων. Μπτσοτάκης ωστόσο του ασκεί έντονη κριτική. Τον χαρακτηρίζει μεν ως «αποτελεσματικό, μετρημένο και πολύ καλό υπουργό», αναφέροντας δε την άποψή του ότι ο ιδρυτής της Νέας Δημοκρατίας «είχε ημιαριστερές αντιλήψεις» αλλά και ότι είχε «κομπλεξ έναντι των περισσότερο μορφωμένων από τον ίδιο, των καθηγητάδων και των πλουσιών, εκδικητικού και χωρίς αισθήση του χιούμορ» Η αφήγηση του πρώτου τόμου κλεί-

νει με τον Κωνσταντίνο Μπτσοτάκη να κάνει λόγο για τη μεγαλύτερη δυσκολία της ζωής του, καθώς δύναται ανέφερε ο ίδιος «πάντα ο δύοσολος στιγμή που έπρεπε να αποφασίσω ή να κλείσω καπτσκυμένος, ουσιαστικά την πολιτική μου καριέρα ή κάνοντας μία επιλογή απελπισίας να κατέβω ορφανός και μόνος στα Χανιά». Είχε προηγηθεί η δημιουργία της Νέας Δημοκρατίας από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή για τις εκλογές του 1974, στην οποία δεν συμμετείχε ο Κωνσταντίνος Μπτσοτάκης, κάτιο για το οποίο είναι πρωφανής η πικρία του. «Εκεί που με εξαπάτησε πραγματικά ο Καραμανλής στις εκλογές, Το θεωρόυσα αυτόν ότι θα κατέβαινα με τον Καραμανλή» ανέφερε ο επίτιμος πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας στον Αλ. Παπαχελά, εκφράζοντας παράλληλα και την πεποίθηση ότι αν τελικά είχε ενταχθεί στο νεοσύστατο κόρμα του Καραμανλή τότε ήταν βέβαιο ότι θα ήταν ο διάδοχός του. «Αν εγώ είχα μπει», ανέφερε ο Κων. Μπτσοτάκης, «πολλά πράγματα στην Ελλάδα θα ήταν αλλιώτικα».

f giorgis.nokos
t @giorgisnokos

Κυκλοφορεί βιβλίο με τις συζητήσεις που είχε ο Αλ. Παπαχελάς με τον επίτιμο πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας